

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyně Mgr. Jaroslavou Křivánkovou ve věci

žalobce: L. T., nar. X, bytem X

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČ 00006963, sídlem Křížová
25, 225 08 Praha 5 (dále i ČSSZ),

v řízení o žalobě ze dne 23. 1. 2025 proti rozhodnutí žalované ze dne 5. 12. 2024, č. j. X o
invalidní důchod

takto:

I. Rozhodnutí žalované České správy sociálního zabezpečení ze dne 5. 12. 2024, č. j. X a
jemu předcházející rozhodnutí ze dne 5. 9. 2024 č.j. X se zrušují a věc se vrací k dalšímu
řízení žalované.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Napadená rozhodnutí

1. Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení ze dne 5. 9. 2024 č.j. X byla zamítnuta
žádost žalobce o změnu výše invalidního důchodu pro nesplnění podmínek dle ustanovení
§ 39 odst. 2 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zdp“), neboť
dle posudku Institutu posuzování zdravotního stavu (dále jen „IPZS“) ze dne 27. 8. 2024 je i
nadále invalidním pro invaliditu druhého stupně dle ust. § 39 odst. 2 písm. b) zdp.

2. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce námitky, o nichž bylo rozhodnuto rozhodnutím žalované ze dne 5. 12. 2024, č. j. X, kterým žalovaná zamítla jeho námitky a potvrdila výše uvedené rozhodnutí s tím, že žalobce je i nadále invalidní pro invaliditu druhého stupně, neboť podle posudku ze dne 26. 11. 2024 se u žalobce jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, který omezuje fyzické, smyslové a duševní schopnosti a má vliv na pokles pracovní schopnosti. Žalobce byl k datu vydání napadeného rozhodnutí invalidní dle ust. § 39 odst. 1 zdp, přičemž se i nadále jednalo o invaliditu druhého stupně dle ust. § 39 odst. 2 písm. b) zdp. Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho pracovní schopnost o 60 % v souvislosti s úrazem ze dne 19. 4. 2022. Žalobce je schopen po vzniku invalidity druhého stupně vykonávat soustavnou výdělečnou činnost jen v podstatně menším rozsahu a intenzitě. K datu vydání napadeného rozhodnutí bylo rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti zdravotní postižení uvedené v kapitole XV. (funkční poruchy, postižení po úrazech, operacích), oddílu A (postižení hlavy, krku, těla), položce 1d (Funkční poruchy po úrazech hlavy, klenby nebo baze lební, mozku, těžké postižení, výkon některých denních aktivit podstatně omezen), přílohy k vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity, v platném znění (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“), pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 50 – 60 %, přičemž lékař IPZS pro námitkové řízení zvolil horní hranici taxace, tj. 60 %. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se ve smyslu § 3 vyhlášky o posuzování invalidity nemění. Zdravotní postižení není takového stupně závažnosti a rozsahu, aby odůvodňovalo hodnocení dle položky 1e, kapitoly XV., oddílu A, přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, protože se nejedná o zvlášť těžké funkční postižení – nejde o kombinaci těžkého postižení duševních (kognitivní porucha je mírného stupně), smyslových (je zachován sluch na pravém uchu) a motorických schopností (neurologický nález na končetinách je v normě, paréza levé tváře se částečně upravila). Na základě provedeného přezkumu dospěl lékař IPZS pro námitkové řízení k výsledku, že posudkový závěr lékaře IPZS ze dne 27. 8. 2024 lze potvrdit ve smyslu uznání invalidity druhého stupně.

II.

Žaloba

3. Včasnou žalobou ze dne 23. 1. 2025 doručenou zdejšímu soudu dne 24. 1. 2025 se žalobce domáhal přezkoumání rozhodnutí žalované, přičemž žalobu odůvodnil tím, že § 3 vyhlášky č. 359/2009 Sb. nebyl v námitkovém řízení zohledněn, přičemž hodnocení poklesu jeho pracovní schopnosti v rámci námitkového řízení je v rozporu s lékařskými nálezy odborných lékařů a toto hodnocení nedostatečně zohledňuje jeho zdravotní omezení a posudkový lékař tento závěr učinil, aniž by podrobněji zkoumal jeho zdravotní stav či jej viděl osobně a ignoroval jeho námitky proti rozhodnutí ČSSZ, v němž popsal své zdravotní obtíže a značná omezení z nich vyplývající, nedostatečně se jimi zabýval, a proto považuje posudek za neúplný a nepřesvědčivý. V obecných posudkových kritériích v kapitole XV., odd. A, položka 1d přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb. je uvedeno, že se jedná o těžké postižení, výkon některých denních aktivit je výrazně omezen, avšak z posudku neplyne, že by se posudkový lékař podrobně těmito skutečnostmi zabýval, že by něco o celkové výkonnosti, pohybových schopnostech a schopnostech zvládat denní aktivity, natož pak o kvalitě života zjišťoval či se jimi vůbec zabýval a zohlednil to při určení poklesu pracovní schopnosti. Má proto zato, že posudek je i z těchto důvodů nepřesvědčivý a neúplný a v té

souvislosti popsal důsledky, jež na jeho zdravotní stav a zvládání běžných denních činností má pracovní úraz v dubnu 2022, při němž propadl stropem z výšky 2 metrů do sutin a kamení. Dle psychiatricky a neuroložky není schopen trvalé výdělečné činnosti ani za zvlášť ulehčených podmínek. Jeho postižení je těžké, přičemž léčebné možnosti byly vyčerpány, není schopen vykonávat jakoukoli fyzickou ani psychickou zátěž, v důsledku úrazu nastal závažný odklon od normy ve všech aktivitách a rolích. S ohledem na tyto skutečnosti má zato, že závažnost jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a s ní spojená míra poklesu pracovní schopnosti byla stanovena nesprávně. Má zato, že míra poklesu jeho pracovní schopnosti odpovídá spíše položce 1e, neboť má kombinované postižení duševních, smyslových a motorických schopností, výkon většiny denních aktivit je těžce omezen. Jeho zdravotní stav je dlouhodobě nepříznivý a jeho schopnost vykonávat výdělečnou činnost je dlouhodobě a trvale omezena nejméně o 70 %. Má zato, že rozhodnutí žalované bylo vydáno na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu bez přihlédnutí k posudkovým kritériím a z tohoto důvodu navrhl jeho zrušení a byl mu přiznán invalidní důchod III. stupně.

III.

Vyjádření žalované k žalobě

4. Žalovaná dne 18. 2. 2025 ve svém vyjádření k žalobě shrnula dosavadní průběh řízení o žádosti žalobce o změnu výše invalidního důchodu. S ohledem na závěry posudku vypracovaného v rámci námitkového řízení navrhla, aby byla žaloba zamítnuta a napadené rozhodnutí potvrzeno, neboť je přesvědčena, že vypracovanými posudky byl plně posouzen a zjištěn zdravotní stav žalobce a při vyhodnocení posudkových závěrů bylo vycházeno ze zjištěných diagnóz a oba posudky považuje za objektivní. Odkázala na podrobné odůvodnění napadeného rozhodnutí a navrhla důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen komise či PK MPSV), která je povolána k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce pro účely přezkumného řízení.

IV.

Posouzení věci soudem

5. Řízení v projednávané věci je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s.ř.s.).
6. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Ve věci bylo v souladu s § 51 a § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. rozhodnuto bez jednání.
7. Soud ve věci rozhodl bez jednání v souladu s § 51 odst. 2 s.ř.s. a § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s.
8. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s.ř.s. soud vycházel při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě.

V.

Rozhodnutí soudu

9. Žaloba je důvodná.
10. K námitkám žalobce týkajícím se nedostatečného posouzení zdravotního stavu a rozporu s lékařskými nálezy odborných lékařů není soud oprávněný se vyjadřovat, protože se v této projednávané věci jedná o dávku podmíněnou zdravotním stavem a v takovém případě je rozhodnutí soudu závislé především na odborném lékařském posouzení. Ve správním soudnictví ve věcech důchodového pojištění posuzují zdravotní stav a pracovní schopnost pojištěnců PK MPSV, jak vyplývá z § 4 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění.
11. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov. rozsudek NSS č. j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS).
12. Soud hodnotí posudek jako každý jiný důkaz v rámci volného hodnocení důkazů [§ 77 odst. 2 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)]. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity ověřuje pouze to, zda je posudek posudkové komise úplný a přesvědčivý (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 13/2003-54 ze dne 25. 9. 2003, č. 511/2005 Sb. NSS), případně – namítá-li to žalobkyně – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 11/2013-20 ze dne 15. 5. 2013). Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti, a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 61/2010-63 ze dne 11. 11. 2010, č. 2240/2011 Sb. NSS).
13. Z těchto důvodů požádal soud PK MPSV – pracoviště v Plzni o vypracování posudku, který byl vypracován po jednání konaném dne 21. 5. 2025 za účasti odborného lékaře z oboru neurologie, jemuž žalobce byl přítomen. Z obsahu tohoto posudku soud mimo jiné zjistil, že k datu vydání napadeného rozhodnutí byl žalobce invalidní dle § 39 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, šlo o invaliditu třetího stupně dle § 39 odst. 2 písm. c) zákona, neboť šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 70 %, doba platnosti (lhůta KLP): trvale, změna ke dni 13. 6. 2024. Komise uvedla, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce se stěžejním dopadem na pokles pracovní schopnosti jsou posttraumatické dopady úrazu hlavy v roce 2022 s mnohočetnými frakturami obličejového skeletu, frakturou lebeční spodiny a dolní čelisti s úrazovým subarachnoidálním krvácením. setrvalé poúrazové dopady se promítají do smyslové, neurologické a psychické sféry, dominuje EMG verifikovaná těžká paréza VII. nervu s provedenou hemiglosso–faciální anastomozou, levostranná hluchota s tinnitem, chronické závrativé stavy, postupně progredující poúrazová organická úzkostná porucha s doprovodnými fobickými atakami a depresivními rozlady, s incip. kognitivní insuficiencí a postupně se rozvíjející levostranná hemikranie až do současné fáze chronické neztížitelné bolesti s intolerancí zevních zvuků. V souladu s těmito skutečnostmi a na základě neurologického vyšetření hodnotí PK MPSV dané postižení funkčně jako těžké s procentuální ztrátou pracovní schopnosti ve výši 60 % dle kapitoly XV, odd. A, pol. d) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. – „těžké funkční poruchy po úrazech hlavy, klenby nebo baze lební“. Určuje horní hranici odpovídající míry poklesu pracovní schopnosti (50-60 %) odpovídající četnosti a tíži výše uvedených poúrazových

dopadů s minimální pravděpodobností jejich terapeutického ovlivnění. Desetiprocentní m navýšením stanovené ztráty prac. schopnosti komise zohlednila dělnickou profesi žalobce, čímž vyhodnotila celkovou míru poklesu pracovní schopnosti ve výši 70 %. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XV, oddíl A, položka 12d přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 60 %. vzhledem k vlivu uvedeného postižení na schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, a na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnost rekvalifikace se podle § 3 odst. 2 citované vyhlášky tato hodnota zvýšila o 10 % a celkově tak činí 70 %, což odpovídá invaliditě III. stupně s datem vzniku 13. 6. 2024. Pro svůj dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav není žalobce t.č. schopen zařazení do pracovního procesu, není schopen výdělečné činnosti ani za zcela mimořádných podmínek.

14. Podle § 39 odst. 1, 2 a 3 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, platí, že pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a jestliže poklesla o nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně. Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
15. Podle § 3 odst. 1 vyhlášky č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a v důsledku působení těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10procentních bodů. V této věci podmínky pro zvýšení míry poklesu pracovní schopnosti nebyly PK MPSV shledány.
16. Podle § 38 písm. a) zákona 155/1999 Sb., o důchodovém pojištění má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku.
17. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení rozhodnutí žalované, jímž došlo k zamítnutí jeho žádosti o změnu stupně invalidity s odůvodněním, že dle posudku IPZS vydaného v prvostupňovém i námitkovém řízení žalobce nadále invalidní pro invaliditu II. stupně. Po doručení shora uvedeného posudku PK MPSV ze dne 21. 5. 2025 má soud za prokázané, že k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované se u žalobce jednalo o invaliditu třetího stupně, a proto je žaloba podaná důvodně. Soud proto napadené rozhodnutí žalované ze dne 5. 12. 2024 a jemu předcházející rozhodnutí ze dne 5. 9. 2024 rozsudkem zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (výrok I. rozsudku) pro vady řízení (§ 78 odst. 1, 4 s. ř. s.) spočívající v nedostatečném posudkovém zhodnocení zdravotního stavu žalobce, neboť žalovaná si neoprátila ve správním řízení takové důkazy, které by prokázaly skutečný stav

věci, jelikož dle citovaného posudku PK MPSV zdravotní stav žalobce ke dni vydání uvedených rozhodnutí odpovídal třetímu stupni invalidity, když míra poklesu jeho pracovní schopnosti činila 70%, avšak lékaři IPZS byla přiznána pouze míra poklesu pracovní schopnosti odpovídající invaliditě II. stupně.

18. Po právní moci tohoto rozsudku bude žalovaná vycházet ze zjištění, že žalobce byl k datu vydání napadeného rozhodnutí dle posudku PK MPSV ze dne 21. 5. 2025 nadále invalidní pro invaliditu třetího stupně, o čemž vydá rozhodnutí, které bude mimo jiné obsahovat i důvod vydání rozhodnutí – zvýšený stupeň invalidity u žalobce. Vydáním nového rozhodnutí bude realizován tento rozsudek, když rozhodnutí o uznání III. stupně invalidity by byla vydala žalovaná již na základě posouzení zdravotního stavu žalobce v rámci řízení správního orgánu prvního stupně či v řízení o námitkách. Právním názorem soudu je žalovaná vázána, jak vyplývá z § 78 odst. 5 s. ř. s.
19. O náhradě nákladů řízení (výrok II. rozsudku) bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 s.ř.s. věta první, podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Úspěšný žalobce, jenž nebyl ve sporu právně zastoupen, nepožadoval náklady řízení, a proto bylo rozhodnuto, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů řízení právo.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni (§ 12 odst. 1, § 102, § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

Plzeň 3. 9. 2025

Mgr. Jaroslava Křivánková v.r.

samosoudkyně